

Határozatok Tára

MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2022. december 15.¹

C-700/21. sz. ügy

O. G.;
a Presidente del Consiglio dei Ministri
részvételével

(a Corte costituzionale [alkotmánybíróság, Olaszország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – 2002/584/IB kerethatározat – Európai elfogatóparancs – Az átadás mérlegelhető megtagadásának okai – A magán- és családi élet tiszteletben tartása – A tagállam területén tartózkodó vagy ott lakóhellyel rendelkező harmadik állambeli állampolgárok”

1. A Corte costituzionale (alkotmánybíróság, Olaszország) a 2002/584/IB kerethatározat² 4. cikke 6. pontjának értelmezését kéri a Bíróságtól, mivel annak az olasz jogba történő átültetése ellentétes lehet az olasz alkotmánnyal.
2. A kérdés előzetes döntéshozatalra történő előterjesztése lehetőséget nyújt a Bíróság számára az elfogatóparancsokkal kapcsolatos, már eddig is kiterjedt ítélkezési gyakorlatának továbbfejlesztésére. Különösen azt kell tisztáznia, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja által a tagállamok számára biztosított mozgástér lehetővé teszi-e számukra az európai elfogatóparancs végrehajtásának mérlegelhető megtagadására vonatkozó olyan ok átültetését, amely nem alkalmazandó a harmadik országbeli állampolgárokra.

¹ Eredeti nyelv: spanyol.

² A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i tanácsi kerethatározat (H 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.).

I. Jogi háttér

A. Az uniós jog

1. A 2002/584 kerethatározat

3. A (12) preambulumbekzdés kimondja:

„E kerethatározat tiszteletben tartja az alapvető jogokat és összhangban van az [EUSZ] 6. cikkében elismert és az Európai Unió alapjogi kartájában,^[3] különösen annak VI. fejezetében [helyesen: VI. címében] kifejezésre juttatott alapelvekkel. E kerethatározat egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely tiltja olyan személy átadásának megtagadását, aki ellen európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, amennyiben objektív okok alapján feltehető, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátására azért került sor, hogy az adott személyt neme, faji vagy vallási hovatartozása, etnikai származása, állampolgársága, anyanyelve, politikai meggyőződése vagy szexuális irányultsága alapján vonják büntetőeljárás alá vagy megbüntessék, illetve feltehető, hogy helyzetét bármely fenti körülmény hátrányosan befolyásolhatja.”

4. Az 1. cikk („Az európai elfogatóparancs meghatározása és végrehajtásának kötelezettsége”) előírja:

„(1) Az európai elfogatóparancs egy tagállamban kibocsátott igazságügyi hatósági határozat, amely azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam a büntetőeljárás lefolytatása, szabadságvesztés-büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása végett a keresett személyt elfogja és átadja.

(2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre.

(3) E kerethatározat nem érinti az [EUSZ] 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét.”

5. A 4. cikk („Az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető okai”) előírja:

„A végrehajtó igazságügyi hatóság az alábbi esetekben tagadhatja meg az európai elfogatóparancs végrehajtását:

[...]

6. ha az európai elfogatóparancsot szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából bocsátották ki, amennyiben a keresett személy a végrehajtó tagállamban tartózkodik, amelynek állampolgára vagy lakosa [helyesen: a végrehajtó tagállamban tartózkodik, vagy annak állampolgára vagy lakosa], és ez az állam vállalja, hogy saját hazai joga szerint végrehajtja a büntetést vagy a szabadságelvonással járó intézkedést;

[...]”

³ A továbbiakban: Charta.

6. Az 5. cikk („A kibocsátó tagállam által egyedi esetekben nyújtandó garanciák”) meghatározza:

„Az európai elfogatóparancsnak a végrehajtó igazságügyi hatóság által történő végrehajtását a végrehajtó tagállam joga az alábbi feltételekhez kötheti:

[...]

3. ha a személy, aki ellen az európai elfogatóparancsot büntetőeljárás lefolytatása céljából bocsátották ki, a végrehajtó tagállam állampolgára vagy lakosa, az átadás ahhoz a feltételhez köthető, hogy az érintett személyt – meghallgatása után – visszaszállítják a végrehajtó tagállamba, hogy ott töltsse le a kibocsátó tagállamban rá kiszabott szabadságvesztés-büntetést vagy szabadságelvonással járó intézkedést.”

2. A 2008/909/IB kerethatározat⁴

7. A (9) preambulumbekzdés rögzíti:

„A büntetés végrehajtó államban történő végrehajtásának javítania kell az elítélt személy társadalmi beilleszkedésének esélyét. Az arról való meggyőződés érdekében, hogy a büntetés végrehajtó államban történő végrehajtása az elítélt személy társadalmi beilleszkedésének célját szolgálja-e, a kibocsátó állam illetékes hatósága olyan tényezőket vesz figyelembe, mint például az elítélt személy kötődése a végrehajtó államhoz, az, hogy az elítélt személy a végrehajtó államot tartja-e családi, nyelvi, kulturális, társadalmi vagy gazdasági kapcsolatai, illetve a végrehajtó állammal való egyéb kötődése helyének.”

8. A (12) preambulumbekzdés értelmében:

„Ezt a kerethatározatot értelemszerűen alkalmazni kell a büntetések végrehajtására az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, [2002/584 kerethatározat] 4. cikkének (6) bekezdése és 5. cikkének (3) bekezdése szerinti esetekben is. Ez többek között azt jelenti, hogy azon kerethatározat sérelme nélkül a végrehajtó állam ellenőrizheti az e kerethatározat 9. cikkében előírtak szerinti, az elismerés és a végrehajtás megtagadási okainak meglétét, beleértve a kettős büntethetőség vizsgálatát – olyan mértékben, ahogy a végrehajtó állama 7. cikk (4) bekezdése szerinti nyilatkozatot tesz az ítélet elismerésének és végrehajtásának feltételeként [helyesen: a végrehajtó állam az ítélet elismerésének és végrehajtásának feltételeként ellenőrizheti az e kerethatározat 9. cikkében előírtak szerinti, az elismerés és a végrehajtás megtagadási okainak meglétét – beleértve a kettős büntethetőség vizsgálatát, amennyiben a végrehajtó állam a 7. cikk (4) bekezdése szerinti nyilatkozatot tesz –] annak mérlegelése céljából, hogy a személyt át kell-e adni vagy a büntetést végre kell-e hajtani a [2002/584 kerethatározat] 4. cikkének (6) bekezdése szerinti esetekben.”

⁴ A kölcsönös elismerés elvének büntetőügyekben hozott, szabadságvesztés-büntetéseket kiszabó vagy szabadságelvonással járó intézkedéseket alkalmazó ítéleteknek az Európai Unióban való végrehajtása céljából történő alkalmazásáról szóló, 2008. november 27-i tanácsi kerethatározat (HL 2008. L 327., 27. o.).

9. A (16) preambulumbekzdés kimondja:

„E kerethatározatot a vonatkozó közösségi jogszabályok – különösen a 2003/86/EK⁵ [...] irányelv [és] a 2003/109/EK⁶ [...] irányelv [...] – rendelkezéseinek megfelelően kell alkalmazni.”

10. A 3. cikk („Célkitűzés és hatály”) megállapítja:

„(1) E kerethatározat célja azon szabályok megállapítása, amelyek értelmében a tagállamok az elítélt személy társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében elismernek egy ítéletet és végrehajtják a büntetést.

(2) Ezt a kerethatározatot kell alkalmazni, ha az elítélt személy a kibocsátó államban vagy a végrehajtó államban tartózkodik.

(3) Ez a kerethatározat csak a kerethatározat szerinti ítéletek elismerésére és a büntetések végrehajtására alkalmazandó [...]”.

11. A 25. cikk („Az európai elfogatóparancs kiadását követően hozott büntetések [helyesen: Az európai elfogatóparancs alapján hozott, büntetőjogi felelősséget megállapító határozatok] végrehajtása”) ekként rendelkezik:

„A [2002/584] kerethatározat sérelme nélkül, e kerethatározat rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni [helyesen: alkalmazni kell] – olyan mértékben, amennyire azok összhangban vannak azon [helyesen: az említett] kerethatározat rendelkezéseivel – a büntetések olyan esetekben történő végrehajtására, amikor a tagállam azon [helyesen: az említett] kerethatározat 4. cikkének (6) bekezdése szerinti esetekben vállalja a büntetés végrehajtását, vagy azon [helyesen: ugyanezen] kerethatározat 5. cikkének (3) bekezdése szerint eljárva azt a feltételt szabta meg, hogy a személyt a büntetés letöltése céljából vissza kell szállítani az érintett tagállamba az elítélt személy büntetlenségének elkerülése céljából.”

B. A nemzeti jog. Legge 22 aprile 2005, n. 69⁷

12. A 18-bis. cikk (1) bekezdésének c) pontja szerint:

A végrehajtást meg lehet tagadni, „ha az európai elfogatóparancsot azon átadni kért személlyel szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából bocsátották ki, aki olasz állampolgár vagy az Európai Unió valamely másik

⁵ A családjegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i tanácsi irányelv (HL 2003. L 251., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 224. o.) A 17. cikke szerint „[a] tagállamok megfelelően figyelembe veszik az érintett személy családi kapcsolatainak jellegét és szilárdságát, a tagállamban való tartózkodásának időtartamát és a származási országával való családi, kulturális és társadalmi kapcsolatai fennállását, amennyiben egy kérelmet elutasítanak, tartózkodási engedélyt visszavonnak, vagy annak megújítását megtagadják, vagy amennyiben úgy határoznak, hogy a családjegyesítő vagy családtagjai kiutasítását rendelik el”.

⁶ A 2011. május 11-i 2011/51/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2011. L 132., 1. o.) módosított, a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i tanácsi irányelv (HL 2004. L 16., 44. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 272. o.). A 12. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy „[m]ielőtt a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy kiutasításáról szóló döntést meghoznák, a tagállamoknak a következő tényezőket kell figyelembe venniük: a) a tagállam területén való tartózkodás időtartama; b) az érintett személy kora; c) következmények az érintett személy és családtagjai számára; d) a tartózkodási helye szerinti országhoz való kötődése vagy a származási országhoz fűződő kapcsolatok hiánya”.

⁷ Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (a belső jognak az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló [...] kerethatározatnak való megfelelése érdekében hozott rendelkezésekről szóló, 2005. április 22-i 69. sz. törvény [a GURI 2005. április 29-i 98. száma, 6. o.]), az alapügyben alkalmazandó változatban. A továbbiakban: 69/2005. sz. törvény.

tagállamának állampolgára, és jogszerűen és ténylegesen az olasz állam területén lakik vagy tartózkodik, feltéve, hogy a fellebbviteli bíróság úgy rendelkezik, hogy a büntetést vagy az intézkedést Olaszországban hajtják végre a nemzeti jognak megfelelően”.

13. A 19. cikk (1) bekezdése szerint:

„Az európai elfogatóparancs olasz igazságügyi hatóság általi végrehajtása [...] az alábbi feltételekhez kötött:

[...]

b) ha az európai elfogatóparancsot az [olasz] állam állampolgára vagy olaszországi lakos ellen büntetőeljárás lefolytatása céljából bocsátották ki, az átadás feltétele, hogy az érintett személyt – meghallgatása után – visszaszállítják a végrehajtó tagállamba, hogy ott töltsen le a kibocsátó tagállamban rá kiszabott szabadságvesztés-büntetést vagy szabadságelvonással járó intézkedést.”⁸

II. A tényállás, az eljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14. A moldáv állampolgárságú O. G.-t Romániában jogerősen öt év szabadságvesztésre ítélték.⁹ A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az alkotmányellenességgel kapcsolatos kérdést előtte felvető bíróság szerint O. G. „családegyesítési és munkavállalási szempontból Olaszországban tartósan letelepedett”.¹⁰

15. 2012. február 13-án a Judecătoria Braşov (brassói elsőfokú bíróság, Románia) a büntetés végrehajtása céljából európai elfogatóparancsot bocsátott ki O. G.-vel szemben.

16. A Corte d'appello di Bologna (bolognai fellebbviteli bíróság, Olaszország) 2020. július 7-én elrendelte az átadni kért személynek a kibocsátó igazságügyi hatóság részére történő átadását.

17. O. G. keresete nyomán a Corte di cassazione (semmitőszék, Olaszország) 2020. szeptember 16-án a fellebbviteli bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, az ügyet visszautalta e fellebbviteli bíróságnak és felhívta arra, hogy értékelje egy alkotmányossági kérdés Corte costituzionalehoz (alkotmánybíróság) történő utalásának lehetőségét.

18. A fellebbviteli bíróság a Corte costituzionale (alkotmánybíróság) elé terjesztette a kérdést, és azt kérdezte, hogy a 69/2005. sz. törvény 18-bis. cikke (1) bekezdésének c) pontja összhangban van-e az olasz alkotmány 2., 3. és 11. cikkével, 27. cikkének (3) bekezdésével és 117. cikkének (1) bekezdésével.

⁸ A kérdést előterjesztő bíróság szerint ezt, valamint az előző bekezdésben hivatkozott cikket a 2021. február 2-i 10. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet módosította, így azok most már egyaránt vonatkoznak az olasz állampolgárokra és más tagállamok állampolgáira, azzal, hogy az utóbbiak esetében legalább öt éves tényleges tartózkodást írnak elő. A jelen ügyben azonban időbeli hatályánál fogva a korábban hatályos szabályozás alkalmazandó (az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 4. pontjának első bekezdése).

⁹ A 2003 szeptembere és 2004 áprilisa között egy korlátozott felelősségű társaság ügyvezetőjeként elkövetett, a jövedelemadó és a hía címén megfizetendő összegekre elkövetett adócsalás és hűtlen kezelés bűncselekménye miatt ítélték el.

¹⁰ A Corte costituzionale (alkotmánybíróság) megállapítja, hogy „nem feladata azt értékelni, hogy ez a letelepedés tartósan és ténylegesnek tekinthető-e, sem azt, hogy az érintett személynek az állam területén való tartózkodása jogszerűen tekinthető-e; ezt az értékelést kizárólag az alapügyben eljáró bíróság végezheti el” (az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 5. pontja).

19. A fellebbviteli bíróság kétségeit lényegében arra alapozta, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában előírt, a végrehajtás mérlegelhető megtagadásának okát az olasz jogba átültető rendelkezés szerint:

- az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadására vonatkozó lehetőség az olasz állampolgárokra és az Unió más tagállamainak állampolgáira korlátozódik, ha azok jogszerűen és ténylegesen Olaszország területén laknak vagy ott tartózkodnak. Így ki vannak zárva a harmadik országbeli állampolgárok, akik a kibocsátó tagállamban kiszabott büntetést még akkor sem nem tudják Olaszországban letölteni, ha jogszerűen és ténylegesen Olaszország területén laknak vagy tartózkodnak, és ott lényeges és tartós kapcsolatokat építettek ki.
- Ez a kizárás összeegyeztethetetlen lehet az átadni kért személy magán- és családi életének tiszteletben tartásával – amennyiben az említett személy Olaszországban szilárd társadalmi és családi kapcsolatokkal rendelkezik –, valamint a „büntetés nevelési célú funkciójával”.

20. A Corte costituzionale (alkotmánybíróság, Olaszország), miután kiemeli, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjával a Bíróság e tekintetben még nem foglalkozott,¹¹ a következő kérdéseket intézi a Bírósághoz:

- „1) Ellentétes-e a [2002/584 kerethatározat] 4. cikkének az e kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdésével és a [Charta] 7. cikkével összefüggésben értelmezett 6. pontjával az olasz szabályozáshoz hasonló olyan szabályozás, amely – a büntetés vagy intézkedés végrehajtására irányuló európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó eljárás keretében – abszolút jelleggel és automatikusan kizárja, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságok megtagadják a területén lakó vagy tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok átadását, függetlenül attól, hogy milyen kapcsolatban állnak e területtel?
- 2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén, milyen kritériumok és feltételek alapján kell e kapcsolatot kellően jelentősnek tekinteni ahhoz, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság köteles legyen megtagadni az átadást?”

III. A Bíróság előtti eljárás

21. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet 2021. november 22-én vették nyilvántartásba a Bíróságnál. A kérelem soron kívüli elbírálásban részesült.

22. Az osztrák, a magyar és az olasz kormány, valamint az Európai Bizottság írásbeli észrevételeket nyújtott be.

23. A 2022. október 11-én tartott nyilvános tárgyaláson csak az olasz kormány és a Bizottság jelent meg.

¹¹ Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 7. pontjának második bekezdése.

IV. Elemzés

A. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés

24. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés röviden annak a megállapítására irányul, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének az e kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdésével és a [Charta] 7. cikkével összefüggésben értelmezett 6. pontja összeegyeztethető-e azon olasz törvénnyel, amely kizárja, hogy az európai elfogatóparancsot kibocsátó államban (Románia) szabadságvesztés-büntetésre ítélt harmadik országbeli állampolgár a büntetését a végrehajtó államban (Olaszország) töltsen le, ahol a jelek szerint¹² jogszerűen és tartósan lakik.

25. A 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja szerint az igazságügyi hatóság megtagadhatja a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, amennyiben e két feltétel együttesen teljesül:

- A keresett személy a végrehajtó tagállamban tartózkodik, vagy annak állampolgára vagy lakosa.
- Az állam vállalja, hogy saját nemzeti joga szerint végrehajtja az említett büntetést vagy a szabadságelvonással járó intézkedést.

26. A végrehajtás mérlegelhető megtagadása ezen okának a nemzeti jogába történő átültetésekor az olasz jogalkotó két módosítást vezetett be:

- Először is, az (olasz) állampolgár feltételt kiegészítette az Unió valamely másik tagállamának állampolgára feltételével.¹³ Ezzel kibővítette azon személyek körét, akik esetében a büntetésük Olaszországban történő letöltése ellenében az európai elfogatóparancsot kibocsátó államnak való átadás megtagadható, feltéve, hogy Olaszországban laknak vagy ott jogszerűen és tartósan tartózkodnak.
- Másrészt megtiltotta, hogy harmadik országbeli állampolgárok éljenek ezzel a lehetőséggel. Ezért korlátozta a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában foglalt, a végrehajtó tagállamban lakó vagy ott tartózkodó státuszt. Ennek megfelelően a harmadik országbeli állampolgárokat – még akkor is, ha Olaszországban laknak vagy ott tartózkodnak – minden esetben át kell adni (ha a további szükséges feltételek teljesülnek) az európai elfogatóparancsot kibocsátó államnak.

27. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat első kérdésének megválaszolása érdekében helyénvalónak tűnik elemezni: a) az államok mérlegelési mozgásterét a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének alkalmazásakor; b) ugyanezen cikk értelmezését a törvény előtti egyenlőséghez való jog szempontjából; és c) a Charta által védett egyéb alapvető jogok lehetséges hatását a válasza.

¹² Lásd a kérdést előterjesztő bíróság e pontra vonatkozó, a 10. lánkjegyzetben ismertetett fenntartását.

¹³ A Corte costituzionale (alkotmánybíróság) 2010. évi 227. számú ítéletében (IT:IT:2010), és „különösen a Kozłowski ítélet (2008. július 17-i ítélet, C-66/08, EU:C:2008:437, a továbbiakban: Kozłowski ítélet) és a Wolzenburg ítélet (2009. október 6-i ítélet, C-123/08, EU:C:2009:616; a továbbiakban: Wolzenburg ítélet) alapján” alkotmányellenesnek nyilvánította „a [...] kerethatározatot átültető olasz szabályozást, mivel az nem írta elő, hogy az olasz állampolgárokon kívül az Európai Unió valamely más tagállamának Olaszország területén jogszerűen és ténylegesen lakó vagy tartózkodó állampolgárai esetében is meg kell tagadni az átadást a [...] büntetés Olaszországban történő végrehajtása céljából” (az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 8.2.4. pontja).

1. Az államok mérlegelési mozgástere a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének a nemzeti jogukba történő átültetése során

28. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a tagállamok a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének – és különösen e cikk 6. pontjának – végrehajtása során „mérlegelési mozgástérrel” rendelkeznek.¹⁴ Ez a mérlegelési mozgástér azonban nem foglalja magában a végrehajtás megtagadásának a 2002/584 kerethatározatban¹⁵ taxatív felsorolt esetei kiterjesztésének a lehetőségét.¹⁶

29. Ugyanezen ítélkezési gyakorlat szerint az európai elfogatóparancs végrehajtása a főszabály, annak megtagadása pedig kivételként tekintendő, amelyet szigorúan kell értelmezni.¹⁷

30. Semmi nem akadályozza a tagállamokat abban, hogy úgy döntsenek, szűkítik, vagy nem alkalmazzák a 2002/584 kerethatározat 4. cikkében számukra biztosított lehetőséget. Mivel ezek a végrehajtás mérlegelhető megtagadásának okai, minden tagállam szabadon dönthet arról, hogy mikor nem alkalmazza őket: ilyen esetben végrehajtó igazságügyi hatóságai nem tagadhatják meg az európai elfogatóparancs alapján átadni kért személy átadását.¹⁸

31. A valóságban – amint azt a Bíróság megállapította – a tagállamoknak a 2002/584 kerethatározat által lehetővé tett azon döntése, miszerint nem alkalmazzák a végrehajtás megtagadásának említett okát, „[...] valójában az e kerethatározat által a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség érdekében bevezetett átadási rendszert erősíti”.¹⁹

32. Ez azért van így, mert „[a]z ilyen szabályozás azon helyzetek körének szűkítése révén, amelyekben a végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadhatja az európai elfogatóparancs végrehajtását, *valójában* a keresett személyek *átadását mozdítja elő*, a 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdésében megfogalmazott kölcsönös elismerés elvének megfelelően, amely elv a kerethatározat által bevezetett *alapvető szabály*”.²⁰

33. A nemzeti jogalkotó választási szabadsága azonban nem korlátlan. Ezt számos érv igazolja.

34. Először is, a 2002/584 kerethatározat nem érinti „az [EUSZ] 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét”.²¹ Ezért – és ez a jelen ügy szempontjából releváns – a 4. cikkének 6. pontja nem teszi lehetővé a tagállamok számára az alapvető jogok vagy az EUSZ 6. cikkben foglalt elvek megsértését eredményező átültetést.

¹⁴ Wolzenburg ítélet, 61. pont. Ugyanebben az értelemben: 2021. április 29-i X (Európai elfogatóparancs – *Ne bis in idem*) ítélet (C-665/20 PPU, EU:C:2021:339), 41. pont; 2018. december 13-i Sut ítélet (C-514/17, EU:C:2018:1016, a továbbiakban: Sut ítélet), 42. pont.

¹⁵ Annak ellenére, hogy a tagállamok közötti kölcsönös elismerés és a kölcsönös bizalom elve – ami a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés valódi „sarokköve” – korlátozható „olyan kivételes körülmények között”, mint amilyenek többek között a 2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélethez (C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198) vezető eljárásokban előfordultak.

¹⁶ Általános jelleggel lásd: 2018. július 25-i Minister for Justice and Equality (Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítélet (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), 41. pont.

¹⁷ Lásd különösen: 2020. december 17-i Openbaar Ministerie (A kibocsátó igazságügyi hatóság függetlensége) ítélet (C-354/20 PPU és C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033), 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

¹⁸ Wolzenburg ítélet, 58. pont.

¹⁹ Wolzenburg ítélet, 58. pont.

²⁰ Wolzenburg ítélet, 59. pont. Kiemelés tőlem. Ugyanebben az értelemben, Sut ítélet, 43. és 44. pont.

²¹ A 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdése.

35. Másodszer, a tagállamok mérlegelési mozgásterét a 4. cikk 6. pontjának átültetése során a rendelkezés szövegén túl e rendelkezésnek a 2002/584 kerethatározaton belüli célja, valamint az az általános összefüggés – nevezetesen az uniós jog egésze – is szűkíti, amelybe a kerethatározat illeszkedik.

36. Ebből a szempontból egyetértek a Bizottsággal abban, hogy az olasz jogalkotó által elfogadott megoldást a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának sem a szövege, sem az általa kitűzött cél, sem pedig az azt övező szövegösszefüggés nem támasztja alá.²²

37. Szövegezését tekintve a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja nem emeli ki a végrehajtó tagállam állampolgáraitól eltérő állampolgárságú személyeket. Csak arról rendelkezik, ha a keresett személy az adott állam állampolgára.

38. A végrehajtó tagállam állampolgáraitól eltérő állampolgárságú személyek tehát közömbösek, és helyükbe a „lakos” (vagy az ott tartózkodó személy) kategóriája lép. A 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának hatálya a végrehajtó állam állampolgáraitól eltérő állampolgárságú személyek esetében a lakóhely (vagy tartózkodási hely) fogalma alapján kerül meghatározásra.

39. A 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának célját illetően a Bíróság megállapította, hogy e cikk „többek között [lehetővé teszi], hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság különös jelentőséget tulajdonítson annak, hogy növelhető-e a keresett személy társadalomba való, a vele szemben kiszabott büntetés végrehajtását követő visszailleszkedésének esélye”.²³

40. A visszailleszkedés céljának elérése szempontjából az átadni kért személy állampolgársága önmagában nem releváns: a rendelkezés célja az, hogy a végrehajtó tagállam lakosa vagy az ott tartózkodó személy²⁴ élhessen ezzel a lehetőséggel.

41. A 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját értelmező *jogszabályi összefüggést* illetően érdemes hivatkozni a büntetőügyekben hozott ítéletek kölcsönös elismeréséről szóló 2008/909 kerethatározatra. Befogadó jellege bármilyen állampolgárságú külföldi személyt érint, akire – a végrehajtó államban fennálló bizonyos mértékű letelepedése esetén²⁵ – kiterjed a szabadságvesztés-büntetés letöltésének visszailleszkedést célzó jellege.

42. A 2008/909 kerethatározat 25. cikke értelmében e kerethatározat rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell – olyan mértékben, amennyire azok összhangban vannak a 2002/584 kerethatározat rendelkezéseivel – az utóbbi kerethatározat 4. cikkének 6. pontja szerinti büntetések végrehajtására.²⁶

²² Egy olyan megoldásról van szó, amelyet – amint azt a Bizottság a tárgyaláson kijelentette – a tagállamok „túlnyomó többsége” nem alkalmazott, és a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában előírt lehetőséget választotta további feltételek nélkül.

²³ Kozłowski ítélet, 45. pont.

²⁴ Pontosabban a *tényleges* tartózkodás, amint az a Bíróság Wolzenburg ítélet alapjául szolgáló doktrínájából következik.

²⁵ A 2008/909 kerethatározat (9) preambulumbekzdése szerint „[a]z arról való meggyőződés érdekében, hogy a büntetés végrehajtó államban történő végrehajtása az elítélt személy társadalmi visszailleszkedésének célját szolgálja-e, a kibocsátó állam illetékes hatósága olyan tényezőket vesz figyelembe, mint például az elítélt személy kötődése a végrehajtó államhoz, az, hogy az elítélt személy a végrehajtó államot tartja-e *családi, nyelvi, kulturális, társadalmi vagy gazdasági kapcsolatai, illetve a végrehajtó állammal való egyéb kötődése* helyének”. Kiemelés tőlem.

²⁶ Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság jelzi (az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 8.4. pontja), az uniós jog más rendelkezései a harmadik országbeli állampolgárok ahhoz fűződő érdekének védelmére hivatkoznak, hogy ne utasítsák ki őket abból a tagállamból, amelyben ténylegesen lagnak. Ezekre utal a 2008/909 kerethatározat (16) preambulumbekzdése: „[e] kerethatározatot a vonatkozó közösségi jogszabályok – különösen a 2003/86 [családegyesítés] és a 2003/109 [a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállása] – rendelkezéseinek megfelelően kell alkalmazni”.

43. Minden arra enged tehát következtetni, hogy a büntetés végrehajtásának visszailleszkedést célzó jellegére érzékeny uniós jogalkotó²⁷ a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját e cél - a fent felsorolt konkrét körülmények együttes teljesülése esetén történő - elérésének eszközeként alakította ki, anélkül, hogy az állampolgársági tényezőnek (kivéve maga a végrehajtó állam állampolgárait) bármilyen jelentősége lenne.

2. A 2002/584 kerethatározat 4. cikke és az egyenlőség elve

44. A Bíróság megállapította, hogy a fentiek miatt az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállam állampolgárait, és a más tagállamoknak az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállamban lakó vagy tartózkodó, és ott beilleszkedett állampolgárait főszabály szerint nem szabad eltérő bánásmódban részesíteni.²⁸

45. Jelen ügyben a kérdés az, hogy a tagállamok állampolgáira érvényes szabály alkalmazandó-e a harmadik országbeli állampolgárokra is az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadásával kapcsolatban.

46. Véleményem szerint semmi nem indokolja, hogy ez ne így legyen.

47. Természetesen a harmadik országbeli állampolgárok jogállása általában nem kell, hogy azonos legyen a tagállamok állampolgárainak jogállásával.²⁹ Az előbbiek és az utóbbiak között nem valósulhat meg azonban eltérő bánásmód, ha maga a másodlagos uniós jog kifejezetten vagy hallgatólagosan egységes rendszert ír elő a két kategóriára. Ebben az esetben a Charta 20. cikkében foglalt törvény előtti egyenlőség elve érvényesül.

48. Tekintettel az EUSZ 6. cikkben foglalt alapvető jogok és elvek tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettség sérthetlenségére, a 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdése kizárja, hogy e kerethatározat 4. cikkének 6. pontja lehetővé tegye a tagállamok számára a Charta vagy az Unió alapvető elveinek megsértését eredményező átültetést.

49. Ezen elvek közé tartozik az egyenlőség elve, amelyet az EUSZ 2. cikk és a Charta 20. cikke garantál. Mindkét cikk kellően szilárd értékelési mércét nyújt jelen ügyben annak megállapításához, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának az olasz jogba történő átültetése az említett cikkekkel nem összeegyeztethető.

50. A törvény előtti egyenlőség elvének különösen arra tekintettel kell – az általam javasolt értelemben – érvényesülnie, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja a végrehajtó tagállam állampolgárainak kivételével nem tulajdonít jelentőséget az állampolgárság feltételének, és azt a lakos (vagy az ott tartózkodó személy) kritériumával helyettesíti.

²⁷ A Corte costituzionale (alkotmánybíróság) az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 8.5. pontjában az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) a büntetés társadalomba való visszailleszkedéssel kapcsolatos szerepére vonatkozó ítélkezési gyakorlatára hivatkozik.

²⁸ 2012. szeptember 5-i Lopes Da Silva Jorge ítélet (C-42/11, EU:C:2012:517), 40. pont. Ugyanebben az értelemben fentebb már emlékeztettem arra, hogy a Corte costituzionale (alkotmánybíróság) alkotmányellenesnek nyilvánította azt az olasz törvényt, amely a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja alapján kizárólag saját állampolgárai számára tartotta fenn az átadás megtagadását.

²⁹ Az EUMSZ 18. cikk, amely tiltja az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetést, „nem alkalmazható a tagállamok és a harmadik országok állampolgárai közötti esetleges eltérő bánásmód esetében”. 2020. április 2-i Ruska Federacija ítélet (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262), 40. pont.

51. A 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának személyi hatálya így kiterjed azokra, akik, hacsak nem a végrehajtó tagállam állampolgárai, ott tartózkodnak vagy laknak.³⁰ A törvény, amely előtt a harmadik országbeli állampolgárok egyenlő bánásmódra jogosultak, nem ad alapot tehát arra, hogy az Unió tagállamainak állampolgáraitól eltérő bánásmódban részesüljenek.

52. Az uniós jog e rendelkezésének átültetése során érvényesülő mozgástér ezért nem eredményezhet olyan szabályozási rendszert, amely rosszabbul bánt a harmadik országbeli állampolgárokkal, mint a tagállamok állampolgáraival. Amint azt a Bizottság a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában foglalt célkitűzésre tekintettel kiemelte, a ténylegesen a végrehajtó államban tartózkodó harmadik országbeli állampolgár helyzete összehasonlítható a tagállamok állampolgárainak helyzetével.

53. Ebben a tekintetben valamely harmadik országbeli állampolgár tartós és tényleges tartózkodása főszabály szerint azonos mértékű beilleszkedést feltételez azon ország állampolgáraiéval, amelyben tartózkodik. A végrehajtó tagállamhoz fűződő ilyen kapcsolat alkalmas arra, hogy megkönnyítse az átadni kért személy társadalomba való visszailleszkedését a vele szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetés letöltése után.³¹

3. A Charta által védett egyéb alapvető jogoknak a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének alkalmazására gyakorolt hatása

54. Megítélésem szerint a fentiek elegendőek a szóban forgó nemzeti szabálynak a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjával való összeegyeztethetlenségének megállapításához. Ezért nem tartom feltétlenül szükségesnek, hogy elemezzem a Charta egyéb alapvető jogainak e cikk értelmezésére gyakorolt (további) hatását.

55. E jogok közé tartozik a Chartának a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott 7. cikkében (a magán- és családi élet tiszteletben tartása), valamint annak a Bizottság által hivatkozott 24. cikke (3) bekezdésében (a gyermek joga ahhoz, hogy mindkét szülőjével rendszeres, személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn) foglalt jogok.³²

56. Értelemszerűen ezek a jogok nem írhatják felül a szabadságvesztés-büntetés végrehajtását. Alátámaszthatják azonban a büntetés egy adott tagállam (az európai elfogatóparancsot kibocsátó tagállam) helyett egy másik tagállamban (az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállam) történő végrehajtását, amennyiben olyan, ez utóbbi tagállam lakosáról vagy az ott tartózkodó személyről van szó, aki családi kapcsolatait e tagállamban tartja fenn.

³⁰ Kozłowski ítélet, 34. pont, amelyre Mengozzi főtanácsnok is hivatkozott a Lopes Da Silva Jorge ügyre (C-42/11, EU:C:2012:151) vonatkozó indítványában. Emlékeztetett arra, hogy a Bíróság „[...] álláspontja nem az, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának személyi hatálya – vagyis – vagy a végrehajtó tagállam állampolgáira vagy más tagállamoknak a területén tartózkodó vagy ott lakó állampolgáira, vagy pedig a kettőre együtt vonatkozna. A Bíróság ugyanis a [...] Kozłowski-ügyben hozott ítélet 34. pontjában megállapította, hogy »a [2002/584] kerethatározat 4. cikkének 6. pontja szerint az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának e mérlegelhető oka olyan személyekre alkalmazható, akik, hacsak nem állampolgárai a végrehajtó tagállamnak, ott 'tartózkod[nak]' vagy ott 'lak[nak]'«.

³¹ Ez garantálja, hogy ne álljon fenn büntetlenség. Amint azt Mengozzi főtanácsnok a Lopes Da Silva Jorge-ügyben (C-42/11, EU:C:2012:151) hangsúlyozta, „[...] a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának általam javasolt olvasata mellett nem kérdés a keresett személy számára a büntetlenség biztosítása és a kölcsönös elismerés elvének megkérdőjelezése sem, mivel a végrehajtó állam csak azzal a kifejezett feltétellel tagadhatja meg az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha vállalja a szabadságvesztés-büntetés saját területén való végrehajtását, amellyel, hogy soha nem kérdőjelezi meg a szabadságvesztés-büntetést kiszabó határozatot. Ebben az értelemben a bírósági határozatok kölcsönös elismerésének logikája teljes egészében sértetlen marad, még abban az esetben is, ha a keresett személy a végrehajtó tagállamban, és nem a határozatot kibocsátó tagállamban tölti szabadságvesztés-büntetését.” (39. pont).

³² A kérdést előterjesztő bíróság szerint az átadni kért személy egy kiskorú gyermek apja (az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 5. pontjának ötödik albekezdése).

57. Ez erősíti az átadni kért személynek a büntetés-végrehajtási intézetben való tartózkodásával összeegyeztethető minimális családi kapcsolatok fenntartásához való jogát. Ezek a kapcsolatok könnyebben fenntarthatók ott, ahol e személy létfontosságú érdekei összpontosulnak, nevezetesen abban az államban, ahol ténylegesen tartózkodik.

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés

58. Arra az esetre, ha a Bíróság – a javaslatomnak megfelelően – az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre igenlő választ ad, a Corte costituzionale (alkotmánybíróság) tudni szeretné, hogy „milyen kritériumok és feltételek alapján kell [a harmadik országbeli állampolgárnak a végrehajtó államhoz fűződő] e kapcsolat[á]t kellően jelentősnek tekinteni ahhoz, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság köteles legyen megtagadni az átadást”.

59. E második kérdés megfogalmazása véleményem szerint két előzetes, az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadására vonatkozó feltételekkel és az átadás megtagadásának feltételezett „kötelezettségével” kapcsolatos megfontolást követel meg.

1. Az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának feltételei

60. A kérdés a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja által az átadni kért személy átadásának esetleges megtagadására vonatkozóan előírt két feltétel egyikéhez kapcsolódik.

61. A 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja mindenekelőtt az átadni kért személy végrehajtó tagállamhoz való kötődését bizonyító feltételekre (a végrehajtó állam állampolgára, lakosa vagy ott tartózkodik) utal. Ezeknek a kapcsolatoknak elegendőnek kell lenniük annak az elősegítéséhez, hogy e személy a vele szemben kiszabott büntetés letöltését követően visszailleszkedik a társadalomba.³³

62. A vizsgált rendelkezés azonban egy másik elengedhetetlen feltételt is előír: a végrehajtó tagállam arra vonatkozó kötelezettségvállalását,³⁴ hogy az európai elfogatóparancsot megalapozó szabadságvesztés-büntetés végrehajtására ezen államban kerül sor. A kérdést előterjesztő bíróság a jelen ügyben ezt természetesnek veszi, és szigorúan az átadni kért személynek a végrehajtó tagállamhoz való kötődésével kapcsolatos feltételre szorítkozik.

2. Az átadás megtagadásának kötelezettsége?

63. Jóllehet a kérdést előterjesztő bíróság az átadás megtagadásának „kötelezettségére” utal, amennyiben a bizonyított kapcsolatok kellően relevánsak, a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja nem ír elő minden esetben ilyen kötelezettséget. Csupán arról rendelkezik, hogy az igazságügyi hatóság a rendelkezésben meghatározott feltételek teljesülése esetén „megtagadhatja” az európai elfogatóparancs végrehajtását.

64. Ezenkívül a 2002/584 kerethatározat rendszerének alapjául szolgáló kölcsönös elismerés elve sem jelent az európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó feltétlen kötelezettséget,³⁵ illetve amennyiben a belső jogába átültetésre került a végrehajtás mérlegelhető megtagadásának jelen

³³ Általánosságban: 2017. június 29-i Popławski ítélet (C-579/15, EU:C:2017:503, a továbbiakban: Popławski ítélet), 21. pont.

³⁴ A kötelezettségvállalásnak „valódi[nak]” kell lennie, ahogyan azt a Bíróság hangsúlyozza. Lásd: Sut ítélet, 35. pont.

³⁵ Sut ítélet, 30. pont.

esetben vitatott oka, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak mérlegelési mozgástérrel kell rendelkeznie azon kérdést illetően, hogy meg kell-e tagadni az európai elfogatóparancs végrehajtását, vagy sem.³⁶

65. A Bíróság szavaival élve:

- „az olyan tagállami szabályozás, amely a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját azon előírás révén hajtja végre, hogy az igazságügyi hatóságai mindenképpen kötelesek megtagadni az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha a keresett személy e tagállamban lakik, anélkül hogy e hatóságok bármilyen mérlegelési mozgástérrel rendelkeznének, [...] nem tekinthető úgy, hogy az megfelel az említett kerethatározatnak.”³⁷
- „[...] amennyiben a tagállam úgy határozott, hogy átülteti e rendelkezést[, a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját] a belső jogába, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak mérlegelési mozgástérrel kell rendelkeznie azon kérdést illetően, hogy meg kell-e tagadni az európai elfogatóparancs végrehajtását, vagy sem. E tekintetben lehetővé kell tenni, hogy e hatóság figyelembe vegye az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának e rendelkezésben kimondott fakultatív oka által követett célt, amely a Bíróság megszilárdult ítélkezési gyakorlata szerint abból áll, hogy lehetőséget biztosítson a végrehajtó igazságügyi hatóságnak arra, hogy különleges jelentőséget tulajdonítson az azon esély növelésére vonatkozó lehetőségnek, hogy a keresett személy a vele szemben kiszabott büntetés letöltésekor visszailleszkedik a társadalomba.”³⁸

66. Nem elegendő tehát, ha a végrehajtó igazságügyi hatóság megállapítja, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában meghatározott két feltétel együttesen teljesül. Azt is mérlegelnie kell, hogy fennáll-e a kibocsátó államban kiszabott büntetés végrehajtó tagállamban történő végrehajtását indokoltá tévő jogos érdek.³⁹

67. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett, az átadni kért személynek a végrehajtó tagállamban való letelepedésének meghatározására vonatkozó feltételekre irányuló második kérdésre adandó válasznak ezért a kérdést előterjesztő bíróság számára jeleznie kell, hogy:

- A pusztán tény, hogy a végrehajtás mérlegelhető megtagadásának ezen oka a belső jogba átültetésre került, nem keletkeztet absztrakt, jogszabály által előírt *kötelezettséget* az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadására.
- A végrehajtó állam igazságügyi hatóságának minden esetben értékelnie kell, hogy fennáll-e a büntetés végrehajtó tagállamban – és nem a kibocsátó államban – történő végrehajtásához fűződő jogos érdek.

3. Az átadni kért személy végrehajtó államban való letelepedése

68. A végrehajtás mérlegelhető megtagadásának a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában foglalt oka azon esély növelésére vonatkozó lehetőségen alapul, hogy a keresett személy a vele szemben kiszabott büntetés letöltését követően visszailleszkedik a társadalomba. A

³⁶ Popławski ítélet, 21. pont.

³⁷ Popławski ítélet, 23. pont.

³⁸ Popławski ítélet, 21. pont.

³⁹ Sut ítélet, 36. pont.

végrehajtó tagállam ezért jogosult e célkitűzést csupán azon személyek tekintetében megvalósítani, akik meghatározott mértékben bizonyíthatóan beilleszkedtek az említett tagállam társadalmába.⁴⁰

69. Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság kérdésében szereplő feltételeknek lehetővé kell tenniük a beilleszkedés ahhoz szükséges megfelelő szintjének bizonyítását, hogy az átadni kért személy visszailleszkedésének esélyei a végrehajtó tagállamban lényegesen kedvezőbbek, mint a kibocsátó tagállamban.

70. Így jobban érthető, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja egyrészt a végrehajtó tagállam állampolgárára utal, másrészt a „tartózkodik” és a „lakos” kifejezéseket felváltva használja:

- Arról a keresett személyről, aki a végrehajtó tagállam állampolgára, feltételezhető, hogy ebben a tagállamban kellő mértékben beilleszkedett.⁴¹
- Mivel valóban lényeges tényező a végrehajtó tagállam társadalmába való beilleszkedés mértéke, az uniós jogalkotó a ténybeli körülményekre (lakos vagy ott tartózkodó személy) utaló kifejezések használatával olyan helyzeteket szabályoz, „amelyekben az európai elfogatóparanccsal keresett személy vagy tényleges lakóhellyel rendelkezik a végrehajtó tagállamban vagy az e tagállamban való stabil és bizonyos időtartamot felölelő tartózkodás nyomán e tagállamhoz való, a lakóhelyből eredőhöz hasonló erejű kötődése alakult ki”.⁴²

71. Különösen „[a]nnak meghatározásához, hogy a konkrét helyzetben fennáll-e a keresett személy és a végrehajtó tagállam között olyan kötődés, amelynek alapján állítható, hogy e személy a kerethatározat 4. cikkének 6. pontja értelmében vett »tartózkodik« kifejezés hatálya alá tartozik, átfogóan kell vizsgálni több, e személy helyzetét jellemző objektív körülményt, így különösen a keresett személy tartózkodásának tartamát, jellegét és feltételeit, valamint a végrehajtó tagállamban fennálló családi és gazdasági kötelekeit.”⁴³

72. Ezek az objektív elemek még inkább érvényesek, ha az átadni kért személy, azon túl, hogy a végrehajtó tagállamban tartózkodik, annak lakosa is.

73. Ebben az összefüggésben egyetértek a Bizottsággal abban, hogy a szabadságvesztés-büntetést kiszabó ítéletek kölcsönös elismeréséről szóló 2008/909 kerethatározat (9) preambulumbekzdésében felsorolt tényezők – a „családi, nyelvi, kulturális, társadalmi vagy gazdasági kapcsolat[ok], illetve a végrehajtó állammal való egyéb kötődés” – támpontul szolgálhatnak.

74. Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság helyesen kiemelte,⁴⁴ a Bíróság ítélkezési gyakorlatában fellelhetők olyan határozatok, amelyekben az átadni kért személy végrehajtó tagállamban való beilleszkedésének mértéke a tagállam társadalmához fűződő valódi és tényleges kötődéséhez kapcsolódik.

⁴⁰ Wolzenburg ítélet, 67. pont.

⁴¹ Wolzenburg ítélet, 68. pont.

⁴² Kozłowski ítélet, 46. pont.

⁴³ Kozłowski ítélet, 48. pont.

⁴⁴ Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 8.2. pontja.

75. Ezt az ítélkezési gyakorlatot természetesen olyan esetekre dolgozták ki, amikor az átadni kért személy valamely tagállam állampolgára. Az első kérdésre általam javasolt válasszal összhangban azonban a tagállamok állampolgárainak a végrehajtó tagállamban való beilleszkedését értékelő feltételek a harmadik országbeli állampolgárokra is alkalmazhatók.

76. Ebből következően a végrehajtó igazságügyi hatóság feladata azon tényezők átfogó vizsgálatának elvégzése, amelyek lehetővé teszik számára annak megállapítását, hogy az átadni kért személy – *állampolgárságától függetlenül* – kellő mértékben kötődik-e a végrehajtó tagállam társadalmához ahhoz, hogy a büntetésnek az e tagállamban történő letöltését követően valószínűsíthetően nagyobb eséllyel valósul meg a társadalomba való visszailleszkedése és ezáltal a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában foglalt cél.

77. E tényezők közé tartozik a korábbi tartózkodás időtartama,⁴⁵ az átadni kért személy családi kapcsolatainak jellege és szilárdsága a végrehajtó tagállamban (ami adott esetben kiegészül az ilyen kapcsolatok hiányával a származási országban), beilleszkedésének mértéke, valamint az adott tagállamban kialakított nyelvi, kulturális, foglalkozási, társadalmi vagy gazdasági kötődése.

78. Ez a felsorolás természetesen nem kimerítő, mivel egy konkrét ügyben felmerülhetnek további egyedi körülmények, amelyeket a bíróságnak mérlegelnie kell az átadni kért személy átadására vonatkozó döntés során.

V. Véggözetkeztetés

79. A fent kifejtettek alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a Corte costituzionale (alkotmánybíróság, Olaszország) számára a következő választ adja:

„A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4. cikkének 6. pontját

a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétben az olyan nemzeti szabályozás, amely – a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtására irányuló európai elfogatóparancs végrehajtásának mérlegelhető megtagadására vonatkozó megfelelő ok átültetése nyomán – abszolút jelleggel kizárja, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságok megtagadják a területén lakó vagy tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok átadását, függetlenül attól, hogy milyen kapcsolatban állnak e területtel.

Az átadni kért személy végrehajtó tagállamhoz való kellő mértékű kötődésének megállapítására vonatkozóan minden olyan feltétel releváns, amely az átfogó vizsgálatot követően okot ad annak feltételezésére, hogy a büntetésnek a végrehajtó tagállamban történő végrehajtását követően az érintett személy visszailleszkedésének esélye – *állampolgárságától függetlenül* – nagyobb, mint a kibocsátó tagállamban.

⁴⁵ Különösen a 2003/109/EK irányelv hatálya alá tartozó, huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek esetében.

A korábbi tartózkodás időtartama, az átadni kért személy tartózkodásának jellege és körülményei, valamint a végrehajtó tagállamhoz fűződő családi, nyelvi, kulturális, foglalkozási, társadalmi és gazdasági kötődése olyan tényezők, amelyeket a végrehajtó igazságügyi hatóságnak e tekintetben különösen mérlegelnie kell.”